

Березівська Л.Д.,
Тарнавська С.В.

РОЗДІЛ 20. ДЕРЖАВНА НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ ІМ'Я В.О. СУХОМЛИНСЬКОГО

Директор бібліотеки — Лариса Дмитрівна Березівська, докт. пед. наук, проф., член-кор. НАПН України, заслужений діяч науки і техніки України.

Державну науково-педагогічну бібліотеку України імені В.О. Сухомлинського засновано 30 жовтня 1999 р. відповідно до постанови Кабінету Міністрів України «Про створення Державної науково-педагогічної бібліотеки України» № 2018 шляхом об'єднання двох спеціальних педагогічних бібліотек: наукової бібліотеки Інституту педагогіки НАПН України та Центральної освітянської бібліотеки Міністерства освіти України. Відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 5 листопада 2003 р. № 664-р бібліотеці присвоєно ім'я Василя Олександровича Сухомлинського. ДНПБ є науково-дослідною установою в складі НАПН України, що позитивно вирізняє її серед інших книгозбірень [9, с. 118].

Директор бібліотеки член-кор. НАПН України Л.Д. Березівська

Приміщення бібліотеки — вул. М. Берлінського, 9, м. Київ

Перший директор ДНПБ канд. іст. наук П.І. Рогова (1947-2014 рр.)

Першим директором бібліотеки постановою Президії АПН України від 17 листопада 1999 р. було призначено канд. іст. наук Павлу Іванівну Рогову [9, с. 118].

Із 22 січня 2015 р. ДНПБ очолює докт. пед. наук, проф., член-кор. А.Д. Березівська [9, с. 118].

За понад два десятиріччя бібліотека пройшла складний еволюційний шлях становлення й розвитку як науково-дослідна установа, національне галузеве книгосховище, всеукраїнський науково-інформаційний, науково-методичний, культурно-освітній центр. Структура бібліотеки змінювалася згідно з напрямками її діяльності. Із 2020 р. у складі ДНПБ функціонують 6 відділів — 3 наукові (науково-освітніх інформаційних ресурсів; педагогічного джерелознавства та біографістики, наукового інформаційно-аналітичного супроводу освіти) та 3 бібліотечні (формування інформаційних ресурсів; зберігання фонду та обслуговування користувачів; науково-методичної, соціокультурної та міжнародної діяльності) [10, с. 2]. Із 2016 р. функціонує Рада молодих вчених, яка здійснює роботу, спрямовану на розвиток потенціалу наукової молоді установи.

Нині ДНПБ провадить наукову й науково-організаційну діяльність відповідно до Статуту, «Стратегії розвитку Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В.О. Сухомлинського на 2017-2026 роки» з урахуванням положень чинних нормативно-правових актів України, поєднуючи її з науково-інформаційною, науково-методичною, соціокультурною роботою [7].

Колектив ДНПБ

Пріоритетним напрямом діяльності ДНПБ є проведення наукових досліджень з питань галузевого бібліотекознавства, бібліографознавства та книгознавства, педагогічного джерелознавства, біографіки, історії освіти, сухомлинстики для науково-інформаційного забезпечення сфери освіти. За час функціонування бібліотекою виконано 13 комплексних наукових досліджень міждисциплінарного характеру [1, с. 7]. Нині здійснюються 3 прикладні наукові дослідження.

Актуальність наукових досліджень зумовлена потребою інформаційного забезпечення процесів реформування, модернізації та підвищення якості освіти України в контексті міжнародних інтеграційних процесів, цифровізації суспільства, розроблення інноваційних підходів до формування галузевих бібліотечно-інформаційних ресурсів і способів надання доступу до них, запитом на вдосконалення системи науково-інформаційного забезпечення сфери освіти, системи науково-методичного супроводу мережі освітянських бібліотек МОН України та НАПН України тощо. Бібліотека розробила теоретико-методологічні й організаційні засади системи науково-інформаційного забезпечення освіти України, модель всеукраїнського галузевого інформаційного ресурсу на базі ДНПБ, методику створення галузевих бібліотечно-інформаційних ресурсів для освітянської галузі України тощо.

Одержані наукові результати відображено в понад 2,5 тис. праць (монографіях, хрестоматіях, словниках, методичних рекомендаціях, практичних посібниках, оглядових та бібліографічних виданнях, аналітичних й реферативних матеріалах, статтях тощо). За останні п'ять років значно зросла кількість статей передусім у виданнях, що входять до наукометричних баз даних, зокрема Scopus і Web of Science Core Collection [10, с. 3].

Видавничий доробок фахівців ДНПБ представлено на її вебпорталі в розділі «Наші видання» (http://dnpb.gov.ua/ua/?post_type=ourpublications) та в Електронній бібліотеці НАПН України (<http://lib.iitta.gov.ua/view/divisions/vsssplu/>). Установа видає: три серії біобібліографічних покажчиків (загалом 80 видань), із них: «Академіки НАПН України» (33), «Ювіляри НАПН України» (35), «Видатні педагоги світу» (12); щорічний «Календар знаменних і пам'ятних дат у галузі освіти і педагогічної науки» (20); серію «На допомогу професійній самосвіті працівників освітянських бібліотек» (25). Упродовж 2015-2021 рр. підготовлено збірники матеріалів науково-практичних історико-педагогічних заходів (11), щорічної звітної науково-практичної конференції ДНПБ «Інформаційне забезпечення сфери освіти та науки України» (7) [10, с. 3]. Крім того, у 2017 р. бібліотека отримала грант Київської міської державної адміністрації, на кошти якого підготовлено й опубліковано збірку дитячої патріотичної поезії «З Україною в серці» [4, с. 2-3].

Свою продукцію бібліотека презентує на міжнародних виставках. Дипломами лауреатів відзначено окремі наукові розробки, зокрема методичні рекомендації «Патріотичне виховання у шкільних бібліотеках: методи та підходи» (2017 р.), біобібліографічний покажчик «Василь Олександрович Сухомлинський: до 100-річчя від дня народження» (2018 р.). Це видання з-поміж 70 інших відзначено дипломом I ступеня в номінації «Персональний покажчик» Всеукраїнського бібліотечного «Біографічного рейтингу — 2018», проведеного Національною бібліотекою України імені В.І. Вернадського [4, с. 2].

Видання ДНПБ

На виконання постанови Кабінету Міністрів України від 22 березня 2017 р. № 177 та наказу МОН України від 26 червня 2017 р. № 929 щодо впровадження Універсальної десяткової класифікації в практику роботи освітянських бібліотек фахівці ДНПБ уклали методичні рекомендації «Упровадження Універсальної десяткової класифікації в практику роботи бібліотек закладів загальної середньої та професійно-технічної освіти» (2018 р.) [4, с. 4; 10, с. 3].

Висвітленню результатів наукових досліджень сприяють електронні наукові періодичні видання бібліотеки: до 2017 р. — «Наукові праці Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В.О. Сухомлинського» (<http://journals.dnrb.gov.ua/about/index>), із 2017 р. — «Науково-педагогічні студії» (наказом МОН України від 29 червня 2021 р. № 735 журнал внесено до Переліку наукових фахових видань України, категорія «Б», спеціальність «011 Освітні, педагогічні науки», головні редактори: члени-кор. Л.Д. Березівська, І.М. Шоробура, <http://npstudies.dnrb.gov.ua/>).

ДНПБ приділяє велику увагу популяризації досягнень видатних педагогів, освітніх і громадських діячів, прагнучи зробити доступною інформацію про їхнє життя, діяльність і творчу спадщину не лише в традиційній, але й в електронній формі. Із цією метою з 2008 р. формується цифровий інформаційно-бібліографічний ресурс «Видатні педагоги України та світу» (<https://dnrb.gov.ua/ua/informatsiyno-bibliografichni-resursy/vydatni-pedahohy/>), де інтегровано відомості про видатних українських і зарубіжних педагогів [3; 4, с. 2; 6; 13, с. 256-257; 14]. Нині зазначений ресурс, який постійно доповнюється та оновлюється, містить 76 персоналій. Він є вагомим внеском у розвиток освіти, педагогіки, педагогічної біографіки, сприяє відновленню національної педагогічної пам'яті [14].

Сьогодні бібліотека є інтегратором і поширювачем сухомлиністики в інформаційному просторі України та за її межами, зокрема вона взяла активну участь у

відзначенні 100-річчя від дня народження В.О. Сухомлинського під егідою ЮНЕСКО. На базі читального залу Фонду В.О. Сухомлинського організовано та проведено низку заходів: культурно-освітніх (оглядові екскурсії, тематичні лекції для працівників і здобувачів закладів освіти, бібліотечних працівників; інсценування казок та оповідань; виставки творчих робіт дітей за творами В.О. Сухомлинського, презентація проєкту «Я і моя родина — казковий дивосвіт»; читання казок та оповідань дітьми разом з бібліотекарем тощо); науково-практичних (семінари, круглі столи тощо); науково-інформаційних (презентація книжкових виставок). Сформовано інформаційні ресурси, зокрема електронні: поповнено базу даних «Сухомлініка» електронного каталогу ДНПБ, колекцію «Сухомлініка» Науково-педагогічної електронної бібліотеки, запроваджено онлайн-проєкти. Читальний зал відвідують освітяни, науковці з різних куточків України та зарубіжжя, зокрема делегації Республіки Польща й Китайської Народної Республіки [1, с. 11]. Із 2021 р. діє віртуальний читальний зал Фонду В.О. Сухомлинського з метою цілісного представлення розвитку сухомліністики в освітньо-науковому просторі України та світу (<https://dnpb.gov.ua/ua/virtualni-chyталni-zaly/virtualnyu-chyталnyu-zal-fondu-v-o-sukhomlynskohe/>) [2, с. 4; 5, с. 15].

Вихованці закладу дошкільної освіти № 428 м. Києва
у читальному залі Фонду В.О. Сухомлинського, 2 жовтня 2019 р.

Для впровадження результатів наукових досліджень широко використовуються можливості науково-практичних заходів. За останні п'ять років ДНПБ про-

ведено 255 масових науково-практичних заходів, у тому числі 10 міжнародних. Визнання серед педагогічної та бібліотечної громадськості здобули заходи з проблем інформаційного забезпечення сфери освіти, книгознавства, історії освіти, сухомлинстики тощо.

Науково-практичний семінар «Василь Сухомлинський і сучасне дошкілля», 2018 р.

Із 2020 р. ДНПБ реалізуються онлайн-проекти («Читаймо Сухомлинського онлайн» (<https://www.facebook.com/240019389383740/posts/2991199357599049/>), «Ми стоїмо на плечах наших попередників: Видатні педагоги-ювіляри» (<https://www.facebook.com/240019389383740/posts/3019645038087814/>), «Афоризми Сухомлинського» (<https://www.facebook.com/240019389383740/posts/4333021856750119/>), «Казки В.О. Сухомлинського у підручниках та посібниках О.Я. Савченко» (<https://www.facebook.com/240019389383740/posts/4744694975582803/>), «Sukhomlinsky News» (<https://www.facebook.com/240019389383740/posts/4096674477051526/>), головною метою яких є впровадження результатів наукових досліджень та ознайомлення освітян з важливою інформацією з історії української та зарубіжної освіти [2, с. 4; 5, с. 18; 6; 8, с. 125].

Результати наукових досліджень упроваджуються в процесі науково-інформаційної діяльності, спрямованої на формування галузевого інформаційного ресурсу. Універсальний книжковий фонд ДНПБ налічує майже 600 тис. документів на традиційних й електронних носіях, 50 % якого становлять фахові видання, 5 % — рідкісні та цінні видання XVII-XX ст. Особливу частину фонду становить 28081 документ педагогіко-психологічного та історико-культурного напрямку XIX — початку XX ст. Згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 19 грудня 2001 р. № 1709 видання 1850-1917 рр. віднесено до національного культурного надбання України. Їх сформовано в п'ять тематичних зібрань: «Педагогіка» (праці українських педагогів і діячів освіти, науки, культури Г. Ващенко, М. Пирогова,

С. Русової, К. Ушинського, Я. Чепіги та ін.), «Психологія» (праці вітчизняних і зарубіжних психологів В. Бехтерева, А. Богданова, О. Введенського, О. Гіляревського, М. Ланге та ін.), «Шкільні підручники і навчальні посібники», «Колекція документів іноземними мовами», «Колекція часописів ХІХ — початку ХХ ст.» [9, с. 118].

З огляду на вагому соціокультурну значущість й унікальність цього науково-об'єкта і відповідно до програми його зберігання, обліку та введення до науково-обігу оцифровано 1299 видань, мікрофільмовано 123, відновлено та реставровано — 7863 прим. З 2010 р. формуються база даних «Рідкісні книги» (містить понад 12 тис. записів, з них 1603 — іноземними мовами) і колекція «Книжкові пам'ятки» (1299 повнотекстових документів) [10, с. 5].

До здобутків належить і відкриття у 2016 р. кімнати-музею рідкісної книги [1, с. 10; 11, с. 45]. На її базі здійснюється науково-дослідна, культурно-освітня та виставково-експозиційна діяльність. Загалом проведено 40 книжкових виставок-презентацій, присвячених видатним вітчизняним і зарубіжним педагогам, ученим, а також визначним подіям, що характеризують розвиток української та зарубіжної освіти, відбуваються лекції, екскурсії. Активними відвідувачами кімнати-музею є педагогічні, наукові, науково-педагогічні й бібліотечні працівники, слухачі інститутів післядипломної педагогічної освіти, здобувачі освіти тощо [10, с. 5].

У кімнаті-музеї рідкісної книги, 2019 р.

У бібліотеці є читальні зали: загальний, дисертаційний, Фонду В.О. Сухомлинського, кабінет бібліотекознавства. До послуг користувачів персональний і міжбібліотечний абонементи. На вебпорталі бібліотеки функ-

ціонують віртуальні читальні зали: освітянина (<https://dnpb.gov.ua/ua/virtualni-chyitalni-zaly/virtualnyu-chyitalnyu-zal-osvityanyna/>), кімната-музей рідкісної книги (<https://dnpb.gov.ua/ua/virtualni-chyitalni-zaly/virtualna-kimnata-muzeu-ridkisnoyi-knyhy/>) та ін. [5, с. 18; 10, с. 5].

З огляду на актуалізацію дистанційного навчання в умовах пандемії COVID-19 підготовлено бібліографічні списки («Коронавірус COVID-19», «Бібліотеки в умовах пандемії COVID-19», «Законодавче та нормативно-правове забезпечення сфери освіти України для протидії поширенню COVID-19», «Психолого-педагогічна підтримка громадян в умовах пандемії COVID-19» та ін., <http://dnpb.gov.ua/ua/bibliohrafichni-resursy/bibliohrafichni-posibnyku/na-doro-mohu-naukovo-pedahohichnum-pra/>). Аналітичні огляди головних подій у науковій та освітній сферах подано у рубриці «Моніторинг ЗМІ з питань освіти і науки» (<https://dnpb.gov.ua/ua/monitorynh-zmi/>) [8, с. 125-126].

ДНПБ широко використовує інформаційно-комунікаційні технології, зокрема глобальні хмарні сервіси. Оновлений у 2016 р. офіційний вебпортал (<http://dnpb.gov.ua/ua/>) як веборієнтована технологічна платформа, доступна також і з мобільних пристроїв, інформує про всі напрями діяльності бібліотеки, представляє її ресурси, інноваційні послуги, різні види бібліографічної, реферативної й аналітичної інформації, що сприяє підвищенню оперативності та якості науково-інформаційного забезпечення сфери освіти й науково-методичного супроводу мережі освітянських бібліотек [1, с. 8; 4, с. 2; 11, с. 37; 13]. Модернізація вебпорталу, активізація віртуальної діяльності позитивно вплинула на збільшення кількості віддалених користувачів (2021 р. — понад 81 тис.).

В умовах розвитку інформаційного суспільства, цифровізації освіти велику увагу приділено створенню електронних ресурсів. Зокрема, активно поповнюється електронний каталог (бази даних «Книги», «Періодика», «Рідкісні книги» тощо). За останні роки динамічно зростає кількість звернень до електронних ресурсів ДНПБ, про що свідчить статистика відвідувань (2021 р. — понад 112 тис.), звернень до ресурсів, представлених на порталі (2021 р. — понад 216 тис.), завантажень електронних документів з порталу (2021 р. — близько 14 тис.).

Сьогодні в бібліотеці активно розширюється спектр сервісів. Зокрема, до послуг користувачів: електронна доставка документів, замовлення документів через електронний каталог, індексування документів за Універсальною десятковою класифікацією тощо [1, с. 8].

У ДНПБ надано доступ до наукометричних баз даних. Зокрема, у різні роки забезпечувався тестовий доступ до Polpred.com., BioOne (2015 р.), Pediatric Neurology Briefs (2015 р.), Edward Elgar Journals and Development Studies Ebooks (2016 р.), баз даних наукометричної платформи Web of Science корпорації Thomson Reuters (2017 р.). Надається безкоштовний доступ до інформаційних ресурсів компанії EBSCO Publishing (з 2018 р.), баз даних Web of Science та Scopus (з 2019 р. за сприяння Державної науково-технічної бібліотеки України) [10, с. 5].

Активно розвиваються, зокрема й в онлайн-форматі, започатковані в 2015 р. науково-практичні проєкти: освітньо-інформаційний лекторій «Інформаційне забезпечення інноваційного розвитку освіти й науки», постійний науково-методологічний семінар «Наукова бібліотека та якість сучасної освіти», продовжує роботу «Бібліотекознавчий лекторій» [9, с. 120]. Із 2017 р. ДНПБ реалізовує проєкт

«Бібліометрика педагогічної науки» і наповнює базу знань «Вчені Національної академії педагогічних наук України» [10, с. 6].

Традиційно проводиться бібліографічне інформування провідних науковців НАПН України, а саме укладено інформаційні бібліографічні списки й огляди з актуальних питань освіти, педагогіки та психології. Здійснюється аналітична та реферативна діяльність, зокрема підготовлено реферати на статті з наукових видань до Українського реферативного журналу «Джерело» і загальнодержавної реферативної бази даних «Україніка наукова» Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського [1, с. 9; 10, с. 5].

Серед освітянської та наукової громадськості здобула визнання експозиційно-виставкова діяльність ДНПБ. Упродовж 20 років організовано понад 2,2 тис. виставок (за 2015-2021 рр. — 357), із них: книжкових — 2150, зокрема із серії «Ювіляри НАПН України» — 150; художньо-мистецьких — понад 100. Традиційними стали книжкові виставки, присвячені діяльності НАПН України («НАПН України: історія та сьогодні» (віртуальна, відеоролик), «Наукове забезпечення розвитку освіти дорослих в Україні»: до Загальних зборів НАПН України, «Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В.О. Сухомлинського НАПН України: інформаційне забезпечення інноваційного розвитку освіти і науки» до XII Міжнародної виставки «Сучасні заклади освіти — 2021» тощо). Не менш популярними і затребуваними стали виставки-презентації з актуальних питань освіти [1, с. 10; 10, с. 5].

Одним із провідних напрямів діяльності ДНПБ є науково-методичне забезпечення мережі освітянських бібліотек МОН України та НАПН України (15 тис. бібліотек), затвердженої «Положенням про мережу освітянських бібліотек Міністерства освіти і науки України та Академії педагогічних наук України» (спільний наказ МОН України та АПН України від 30 травня 2003 р. № 334/31) [12, с. 152]. Фахівцями ДНПБ розроблено 210 регламентних документів (положень, правил, інструкцій тощо). Зокрема, підготовлено 4 випуски збірника «Організаційно-управлінські, нормативно-інструктивні й методичні документи для освітянських бібліотек МОН України та НАПН України». Надається систематична консультативно-методична допомога працівникам освітянських книгозбірень.

Для підвищення кваліфікації фахівців освітянських бібліотек активізовано створення цифрових інформаційних ресурсів: «Віртуальний читальний зал кабінету бібліотекознавства» (<https://dnpb.gov.ua/ua/virtualni-chyitalni-zaly/virtualnyu-chyitalnyu-zal-kabinetu-bibliotekoznavstva/>), «Видатні бібліотекознавці, бібліографознавці, книгознавці та документознавці України та світу» (16 персоналій) (<https://dnpb.gov.ua/ua/informatsiyno-bibliografichni-resursy/vydatni-bibliotekoznavtsi/>), «Дистанційна самоосвіта бібліотечних працівників» (<https://dnpb.gov.ua/ua/23614-2/>), «Бібліотеки в умовах пандемії COVID-19» (<https://dnpb.gov.ua/ua/24217-2/>) [5, с. 15].

ДНПБ бере активну участь у виконанні програм спільної діяльності МОН України та НАПН України, НАН України та НАПН України, Концепції національно-патріотичного виховання дітей та молоді, Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» тощо [5, с. 16]. Загалом проведено понад 60 науково-практичних заходів (бібліотечні секції у рамках Всеукраїнських педагогічних читань «Василь Сухом-

линський у діалозі з сучасністю» (із 2007 р. їх організовано 15 у різних областях України), всеукраїнські конкурси «Шкільна бібліотека», всеукраїнські місячники шкільних бібліотек, конференції, семінари, вебінари, майстер-класи тощо), створено рубрику на вебпорталі ДНПБ «Бібліотека нової української школи» тощо.

Бібліотека плідно співпрацює з науковими установами, закладами освіти, Київською малою академією наук, бібліотеками, Педагогічним музеєм України, громадськими організаціями (Всеукраїнською асоціацією Василя Сухомлинського, Українською бібліотечною асоціацією) та ін. [1, с. 11]. На її базі проходить переддипломна та виробнича практика студентів університетів.

Засідання правління Всеукраїнської асоціації Василя Сухомлинського, 2017 р.

Зважаючи на інтеграцію української освіти у світовий та європейський освітньо-науковий простір, важливим напрямом інноваційної діяльності бібліотеки є міжнародне співробітництво із зарубіжними освітніми, науковими установами, бібліотеками та громадськими організаціями: за підтримки програми ЄС Еразмус+ Жан Моне створено Пункт європейської інформації [9, с. 121]; здійснюється інформаційний обмін з редакцією австралійського електронного видання «Translations, Articles and News» (розділ «Sukhomlinsky News») задля популяризації спадщини видатного педагога В.О. Сухомлинського тощо. Продовжується міжнародний книгообмін. До «Європейської цифрової бібліотеки» передано метадані 12 оцифрованих видань з фонду ДНПБ з питань педагогіки, психології, які становлять національне надбання. Розміщено інформацію про ДНПБ і мережу шкільних бібліотек України на бібліотечній мапі світу, створеній міжнародною організацією IFLA. Працівники бібліотеки беруть активну участь у діяльності міжнародних товариств, науково-практичних заходах зарубіжних країн, зросла міжнародна мобільність її співробітників.

Китайські освітяни в читальному залі Фонду В.О. Сухомлинського, 2019 р.

Розширилось інформування суспільства про діяльність ДНПБ на її вебпорталі (<http://dnpb.gov.ua/ua/>), сайтах НАПН України (<http://naps.gov.ua/>) й Української бібліотечної асоціації (<https://ula.org.ua/>), сторінці бібліотеки в соціальній мережі Facebook (<https://www.facebook.com/dnpb.gov.ua>), у ЗМІ. Вчені бібліотеки здійснюють експертну діяльність у різних комісіях НАПН України, МОН України, Мінкультури України. Популяризації бібліотеки сприяли також акції дарування книг, флешмоби тощо [1, с. 11].

Серед здобутків — відкриття з нагоди 20-річчя від дня заснування ДНПБ музейної експозиції «ДНПБ України ім. В.О. Сухомлинського НАПН України: історія і сучасність», що є основою для проведення екскурсій у бібліотеці та сприяє популяризації не лише її роботи, а й діяльності НАПН України [1, с. 10; 11, с. 57].

Урочисте відзначення 100-річчя з дня народження В.О. Сухомлинського та відкриття музейної експозиції, 2018 р.

Нині пріоритетними напрямками діяльності ДНПБ є: проведення фундаментальних і прикладних наукових досліджень з питань галузевого бібліотекознавства, бібліографознавства, книгознавства, інформаційної діяльності, педагогічного джерелознавства й біографістики, історії освіти; науково-інформаційне

забезпечення розвитку освіти; формування системи інформаційних ресурсів бібліотеки; координування й науково-методичне забезпечення функціонування мережі освітянських бібліотек МОН України та НАПН України; розвиток соціокультурної діяльності; міжнародне співробітництво [9, с. 121; 10, с. 6].

Зважаючи на виклики сьогодення, входження нашої держави до світового та європейського просторів, відповідно до розробленої Стратегії розвитку Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В.О. Сухомлинського на 2017-2026 роки діяльність ДНПБ спрямована на вдосконалення науково-інформаційного та бібліотечно-інформаційного супроводу освіти за допомогою побудови інноваційної моделі наукової бібліотеки, яка здатна ефективно забезпечувати сучасні потреби користувачів, володіє потужними базами даних, надає вільний доступ до світових інформаційних мереж і банків даних на основі широкого використання інформаційно-комунікаційних технологій, орієнтації на інтеграцію внутрішніх і зовнішніх інформаційних ресурсів для сприяння інформатизації й інтелектуалізації суспільства [1, с. 11-12]. Інтенсифікація цифровізації бібліотеки як наукової установи підвищить її конкурентоспроможність, забезпечить позитивний імідж в Україні та за її межами, особливо в складних для України умовах світової пандемії COVID-19 та війни, віроломно розв'язаної Російською Федерацією проти Української держави.

Адреса: вул. М. Берлінського, 9,
м. Київ, Україна, 04060.
Тел./факс: +38 044 467-22-14
website: <https://dnpb.gov.ua/ua/>
e-mail: dnpb@i.ua

Список використаних джерел:

1. Березівська Л. Д. Діяльність Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В.О. Сухомлинського НАПН України (1999—2019): здобутки та перспективи розвитку. Інформаційне забезпечення сфери освіти та науки: до 20-річчя Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В.О. Сухомлинського : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 7 листоп. 2019 р. / [редкол.: Л.Д. Березівська та ін.]; НАПН України, ДНПБ України ім. В.О. Сухомлинського. Київ, 2019. С. 6—12. URL: http://dnpb.gov.ua/wp-content/uploads/2019/12/abstracts_collection_2019.pdf (дата звернення: 22.07.2022).
2. Березівська Л. Д. Діяльність Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В.О. Сухомлинського щодо розвитку сухомлиністики в освітньо-науковому просторі: досвід і перспективи : наук. доп. на засід. Президії НАПН України 7 квіт. 2021 р. *Вісн. Нац. акад. пед. наук України*. 2021. Вип. 3(1). DOI: <https://doi.org/10.37472/2707-305X-2021-3-1-2-5>.
3. Березівська Л. Д. Електронний інформаційно-бібліографічний ресурс «Видатні педагоги України та світу» як основа професійної підготовки педагогів. Освіта для миру = *Edukacja dla pokoju* : зб. наук. пр. : у 2 т. / [редкол.: В. Г. Кремень та ін.]; НАПН України, Переяслав-Хмельницьк. держ. пед. ун-т ім. Григорія Сковороди, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих ім. Івана Зязюна. Київ, 2019. Т. 2. С. 222—228. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/717478/> (дата звернення: 22.07.2022).
4. Березівська Л. Д. Про наукову і науково-організаційну діяльність Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського за 2015—2019 рр. та перспективи її розвитку : наук. доп. на засід. Президії НАПН України 19 верес.

- 2019 р. Вісн. Нац. акад. пед. наук України. 2019. Вип. 1(1). С. 1—5. DOI: <https://doi.org/10.37472/2707-305X-2019-1-1-2-1>.
5. Березівська Л. Д. Результати діяльності Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського НАПН України за 2021 р. та завдання на 2022 р. Інформаційне забезпечення сфери освіти та науки : за результатами наук. дослідж. у 2021 р. : матеріали звіт. наук.-практ. конф. ДНПБ України ім. В.О. Сухомлинського, м. Київ, 21 груд. 2021 р. / [редкол.: Л. Д. Березівська та ін.]; НАПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського. Вінниця : ТВОРИ, 2021. С. 5—21. URL: http://dnpb.gov.ua/wp-content/uploads/2021/12/abstracts_collection_2021.pdf (дата звернення: 22.07.2022).
 6. Березівська Л. Д., Деревянко Т. М. Електронний ресурс «Видатні педагоги України та світу» й онлайн-проект «Ми стоїмо на плечах наших попередників: видатні педагоги-ювіляри». Вісн. Нац. акад. пед. наук України. 2020. Вип. 2(1). DOI: <https://doi.org/10.37472/2707-305X-2020-2-1-7-4>.
 7. Березівська Л. Д., Закатнов Д. О., Страйгородська Л. І. Стратегія розвитку Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського на 2017—2026 роки / за наук. ред. Л. Д. Березівської; НАПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського. Київ, 2020. 28 с. URL: http://dnpb.gov.ua/wp-content/uploads/2020/06/Strategy_2020.pdf (дата звернення: 22.07.2022).
 8. Березівська Л. Д., Закатнов Д. О., Тарнавська С. В., Страйгородська Л. І. Діяльність ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського в умовах пандемії COVID-19: виклики, проблеми та шляхи їх розв'язання. Наук.-пед. студії. 2021. Вип. 5. DOI: <https://doi.org/10.32405/2663-5739-2021-5-120-135>.
 9. Березівська Л. Д., Сухомлинська О. В. Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського НАПН України. Національна академія педагогічних наук України — 25 років : інформ. довід. / [редкол.: В. Г. Кремень та ін.]. Київ : Сам, 2017. С. 118—121. URL: <https://drive.google.com/file/d/1U4FWyXsXatx7EuuEvHw1JYkUvRKOWdG6/view> (дата звернення: 22.07.2022).
 10. Березівська Л. Д., Тарнавська С. В. Діяльність Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського НАПН України: здобутки та перспективи. Вісн. Нац. акад. пед. наук України. 2022. Вип. 4(1). DOI: <https://doi.org/10.37472/v.paes.2022.4108>.
 11. Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського: здобутки та перспективи (2015—2019) : [інформ. довід.] / [авт. кол.: Л. Д. Березівська та ін. ; за наук. ред. Л. Д. Березівської]; НАПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського. Вінниця : ТВОРИ, 2019. 204 с. (До 20-річчя Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського). URL: http://dnpb.gov.ua/wp-content/uploads/2019/09/handbook_DNPB_2015-2019.pdf (дата звернення: 22.07.2022).
 12. Інформаційно-бібліотечне забезпечення освіти / Березівська Л. Д. та ін. Національна доповідь про стан і перспективи розвитку освіти в Україні : монографія / за заг. ред. В. Г. Кременя; НАПН України. Київ : КОНВІ ПРИНТ, 2021. С. 150—156. (До 30-річчя незалежності України). DOI: <https://doi.org/10.37472/NAES-2021-ua>.
 13. Berezivska L. D., Pinchuk, O. P., Varaksina N. V. The webportal of V. O. Sukhomlynskyi State Scientific and Pedagogical Library of Ukraine as an information resource for implementation of research in education, pedagogy and psychology. *Information Technologies and Learning Tools*. 2020. Vol. 78, No 4. P. 249—265. DOI: <https://doi.org/10.33407/itlt.v78i4.4055>.
 14. Creation of information and bibliographic resource «Outstanding educators of Ukraine and the world» and its influence on the development of digital humanities / Larysa D. Berezivska et al. *Information Technologies and Learning Tools*. 2022. Vol. 87, No 1. P. 1—17. DOI: <https://doi.org/10.33407/itlt.v87i1.4825>.